
Debata o školném

Debata o školném

26.1.2009, 22:30, pořad: Události, komentáře

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Dobrý večer. Školné na vysokých školách. Termín magický zhruba stejně jako zdravotnické poplatky. Vláda dnes rozhodla, že ministr Ondřej Liška má pokračovat v přípravě reformy českého vzdělávacího systému na základě už dříve představené Bílé knihy. A školné je jedním z nejviditelnějších témat, stejně jako poplatků ve zdravotnictví se ho chopila sociální demokracie a tepe ho ze všech stran. Ze všech stran se na budoucnost našeho školství podíváme i v Událostech, komentářích. Vláda tedy schválila Bílou knihu, v níž školné není jediným návrhem. Je v ní větší autonomie škol, standardizované hodnocení výuky a další body. Kritika přichází nejen z politické scény.

Zina PLCHOVÁ, redaktorka

Jako konec starých časů představuje chystanou reformu ministr školství. Vysoké školy rozdělí podle zaměření na profesní, výzkumné a vzdělávací. Umožní víceleté financování i svobodu v tom, jakou formou a co budou učit.

Ondřej LIŠKA, 1. místopředseda strany, ministr školství /SZ/

Ten nejdůležitější princip reformy vysokých škol, který přináším, tak je zvýšení šancí, rovnost příležitostí. Dnešní systém vysokoškolského vzdělávání diskriminuje ty, kteří jsou sociálně znevýhodněni.

Zina PLCHOVÁ, redaktorka

Studentům by stát půjčoval až čtyřicet procent životních nákladů, tedy zhruba tři tisíce měsíčně. Splácet by začali až po nástupu do zaměstnání. Úroky by měly být nižší než u běžných půjček. Ministerský plán proto počítá s tím, že financování by bylo pouze na státu.

David MAREK, analytik, Patria Finance

Aby byly zainteresovány banky, musí vzniknout nějaká motivace, aby do takového systému vstoupily a participovaly.

Zina PLCHOVÁ, redaktorka

Cesta reformy z teorie do praxe ale nebude lehká. Námitky proti ní měli v posledních dnech lidovci i samotní akademici. Reforma podle nich neřeší špatnou finanční situaci humanitních fakult. Úpravy podle některých přinesou i omezení nezávislosti univerzit.

Vlasta PARKANOVÁ, vicepremiérka a ministryně obrany /KDU-ČSL/

My jsme samozřejmě prezentovali i některé názory, které rezonují uvnitř KDU a pan ministr nás ujistil, že s těmi, kteří tuto potíž mají, že s těmi již jednal.

Zina PLCHOVÁ, redaktorka

Proti Bílé knize stojí hlavně akademický senát **Univerzity Karlovy**. Připojují se ale i některé fakulty z dalších pěti univerzit.

Václav HAMPL, rektor, **Univerzita Karlova** v Praze

Ten materiál nemá kvality strategického dokumentu pro účel přípravy nového zákona.

Petr FIALA, rektor, Masarykova univerzita Brno

Masarykově univerzitě nepochybně vyhovují některé aspekty Bílé knihy, je to například nový systém akreditací, který se soustředí na akreditace instituce a nejednotlivých oborů.

Zina PLCHOVÁ, redaktorka

Reforma prozatím nepočítá se zavedením školného. První termín, kdy by přicházelo v úvahu, je rok 2014. Zina Plchová, Česká televize.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Na otázky Událostí, komentářů bude odpovídat ministr školství Ondřej Liška. Pane ministře, dobrý večer.

Ondřej LIŠKA, ministr školství, místopředseda strany /SZ/

Dobrý večer.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Ve studiu je jeho stínový protějšek z ČSSD Jiří Havel. Vítejte, pane docente.

Jiří HAVEL, stínový ministr školství, ekonomický expert strany /ČSSD/

Dobrý večer.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Pane ministře, nejviditelnější změnou, kterou navrhuje, je zavedení školného na vysokých školách. Prosím vás o jasnou a stručnou odpověď, proč z vašeho pohledu vysoké školy potřebují školné?

Ondřej LIŠKA, ministr školství, místopředseda strany /SZ/

Tak jestli potřebují, o tom se budeme samozřejmě bavit ještě v těch příštích měsících. Já je vidím jako jeden z možných nástrojů pro zvýšení motivace studentů sledovat kvalitu vzdělávání, která jim, které jim škola poskytuje, ale to, tato debata o školném nás čeká teprve v těch příštích letech. Bylo by naprosto nesmyslné a absurdní zavádět školné a vůbec se bavit o jeho zavedení ještě předtím, než by existovala systematická finanční podpora studentů. A tu já se chystám zavést. Takž nikoli školné, nýbrž finanční podpora studentů je mojí prioritou.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Dobře, ale když dovolíte, bavme se o školném, protože to je opravdu to nejviditelnější téma z té připravované reformy. Pane docente Havle, proč je sociální demokracie tolik proti zavedení školného? I vás poprosím o stručnou a jasnou odpověď.

Jiří HAVEL, stínový ministr školství, ekonomický expert strany /ČSSD/

Tak není nikde prokázáno, že školné by studenty motivovalo, druhý problém je v tom, že model školného, který je navrhován, by přinesl první peníze vysokým školám zhruba za dvacet let. To už řada z těch vysokých škol asi nebude existovat při současném tempu dávání peněz do školství.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Pane ministře Liško, nedojde k jakési nebo nemůže dojít, pokud bude zavedeno školné, k jakési elitizaci školství? Já vím, že to slovo nezní moc hezky česky, ale víte asi, co mám na mysli. Vy sám jste uvedl, že v současnosti mají menší šance na vysokoškolské vzdělání mladší lidé ze sociálně slabšího prostředí. Ale nesníží se takto jejich schopnost studovat na vysoké škole na ještě nižší úroveň?

Ondřej LIŠKA, ministr školství, místopředseda strany /SZ/

V žádném případě. Není školné jako školné. Školné, které navrhuje pan docent Havel ve své Zelené knize sociálnědemokratické reformy vysokého školství, takzvané penalizační školné, to je školné, které by mohlo způsobit

skutečně vážné problémy při přístupu k vysokoškolskému vzdělávání. To školné, o kterém jako o určité alternativě uvažuje Bílá kniha dnes přijatá vládou, tak je školné, které by rozhodně tuto bariéru nepředstavilo. Naopak toto školné by mělo poskytnout nástroje k tomu, jak tyto bariéry překonávat. Školné jakožto bariéra k vysokoškolskému vzdělávání je samozřejmě úplný nesmysl a není to vůbec naším cílem. To, co by to takzvané odložené školné mohlo někdy v tom roce 2014, 15 znamenat v případě, že by studenti už vlastně měli možnost několik let zažívat tu podporu finanční ze strany státu, tak by bylo skutečně pouze tím motivačním prvkem pro to, aby sledovali kvalitu vzdělávání, to jsem řekl už v úvodu, a nikoli nějakým dalším zásadním zdrojem financování vysokých škol. Ty, to školné v této podobě by nikdy neznamenal více než, řekněme, dvacetiprocentní zdroj financování pro vysoké školy, nikdy by to více nepřesáhlo. Takže to není žádný signifikantní zdroj. Já si myslím, že se musí především začít systematicky navyšovat veřejné prostředky do vysokého školství ...

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Ano, ale zůstaňme, když dovolíte, zůstaňme, zůstaňme, když dovolíte, ještě u toho školného na chvilíčku přece jenom. Pane docente Havle, když pomineme ten váš návrh na to penalizační školné, jak o tom mluví pan ministr ...

Jiří HAVEL, stínový ministr školství, ekonomický expert strany /ČSSD/

Nikdy jsem nenavrhl penalizační školné, pouze jsem navrhl modifikaci v systému penalizačního školného, které existuje v České republice již deset let.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Dobře, existuje, ale školné v minulosti v určitých podobách nepenalizačních připouštěli i někteří sociální demokraté, třeba pan Mládek a paní ministryně Buzková svého času také říkala, že by si ho měla představit. Není to tak, že když mají sociální demokraté vládní odpovědnost, tak si uvědomují nějakou nutnost zavedení školného a když ji nemají, tak jsou jednoznačně proti?

Jiří HAVEL, stínový ministr školství, ekonomický expert strany /ČSSD/

Já myslím, že kdyby si sociální demokraté uvědomovali nutnost zavedení školného, pak by ho za osm let vlády určitě zavedli. To je jednoznačný důkaz.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Ale, pane docente Havle, například ČSSD dnes rozeslala médiím zprávu s názvem Stanovisko předsedy ČSSD k Bílé knize ministra školství. A prakticky to jediné, co tam pan předseda Paroubek komentuje, je školné, přestože těch bodů je celá řada. Trochu to vypadá, jako byste inspirovali vlastní kritikou zdravotnické reformy, jako byste se sami inspirovali, kde jste z ní vytrhli poplatky a na ní získáváte body. Není to tedy tak, že opravdu to školné je to, co vás nejvíc zaujalo, protože víte, že to lidi zajímá, že na to vaši voliči slyší?

Jiří HAVEL, stínový ministr školství, ekonomický expert strany /ČSSD/

Tak zejména tváří tvář hospodářské krizi tedy mluvit o školném je opravdu velmi nevkusné. Tak možná, že to je ten důvod. Jednak je tam samozřejmě celá řada dalších komplikací. Ale pan ministr má pravdu, on vlastně tou Bílou knihou vůbec nic nedělá. Žádné opatření v tuto chvíli není připraveno, není v paragrafovaném znění. Čili diskutujeme s esejí, kterou schválila vláda.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

K tomu se dostaneme. Ale ještě jedna věc. Když mluvíte o některých věcech, řekl jste, že je to nevkusné. Když dovolíte, nechci hodnotit to, co jste vy dnes řekl ČTK, ale řekl jste, že hůře se k českým vysokým školám, tedy míněno ve vztahu k vládě, chovali jen okupanti. To je teď nějaká novinka, že významní členové ČSSD užívají příměry vztahující se k době nacistického Německa, viz slova pana Ratha?

Jiří HAVEL, stínový ministr školství, ekonomický expert strany /ČSSD/

Nikoli, nikoli. Já jsem pouze zkoumal, který jiný představitel na území České republiky škrtl prostředky na vysoké školy, snížil. Byl to Konstantin von Neurath, říšský protektor.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Opravdu nevím, jestli tohle srovnávání je úplně na místě, ale budiž. Pane ministře Liško ...

Jiří HAVEL, stínový ministr školství, ekonomický expert strany /ČSSD/

Statisticky to tak bohužel je.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Jestli se dá srovnat pouze statisticky. Pane ministře Liško, jak vy zajistíte, aby to školné, pokud bude zavedeno, přineslo skutečně nějaký viditelný efekt vyšší kvality výuky, když zároveň navrhuje vyšší autonomii pro školy? Jak stát zajistí, jak pohlídá, aby student měl pocit, že je skutečně i něco jako klient?

Ondřej LIŠKA, ministr školství, místopředseda strany /SZ/

No, já jsem, jak sleduju tu debatu i způsob otázek, jak je kladete, tak samozřejmě chápu, že ta pozornost se nejvíce soustředí na ono školné a já přestože ...

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

My se, promiňte, pane ministře, my se k těm dalším ... Promiňte, pane ministře, my se k těm dalším tématům za chvíli dostaneme. Tohle je poslední otázka ke školnému. Prosím.

Ondřej LIŠKA, ministr školství, místopředseda strany /SZ/

Hned vám tedy odpovím.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Ano, děkuji.

Ondřej LIŠKA, ministr školství, místopředseda strany /SZ/

Hned vám odpovím. To je možné zajistit pouze v podmínkách, kdy funguje, jak už jsem říkal, skutečně robustní finanční podpora studentů, tak aby tím pomyslným sociálním sítím skutečně nikdo nemohl propadnout. Pokud v takové chvíli zavedeme určitý typ motivačního poplatku, tak jak jej zamýšlíme v jedné z alternativ právě v Bílé knize, tak můžeme dosáhnout toho, že posílíme vlastně roli studenta, tak že student bude nejenom jakýmsi pasivním příjemcem vzdělávání, ale bude také vlastně mít určitou motivaci k tomu, aby sledoval to, jakým způsobem to vzdělávání je mu poskytováno, kdo jej učí, jak jej učí, s jakými výsledky, jak je vede k samostatnému myšlení. A ukázalo se, že právě v těch systémech, kde ..., v jiných zemích, kde tento model je efektivně zaveden, to znamená sociálně únosně, ale zároveň dostatečně motivačně, tak právě tuto roli studenti hrají. To je přesně i jakýmsi uvažovaný cíl nebo perspektivou Bílé knihy a někdy v tom roce 2015, pokud by k tomu ta vláda vládoucí v tu dobu přistoupila, tak si myslím, že vhodným zakomponováním takového motivačního poplatku toho může dosáhnout. Ale to nebude automaticky.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Dobře, ano, ano. Dosti ...

Ondřej LIŠKA, ministr školství, místopředseda strany /SZ/

To musí být zasazeno do kontextu i ostatních změn.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Dobře, dobře, tak dosti tedy o školném, protože témat kolem reformy školství je samozřejmě více. Více je i kritiků, kteří s její navrhovanou podobou nesouhlasí. Odmítavé hlasy zaznívají z prostředí vysokých škol. Komentář teď připojuje rektor té největší, **Karlovy univerzity**, zároveň místopředseda České konference rektorů Václav Hampl. Vaše magnificence, dobrý večer.

Václav HAMPL, rektor, **Univerzita Karlova** v Praze

Dobrý večer.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Jak vy jako rektor největší české univerzity hodnotíte onu Bílou knihu? Souhlasíte s těmi výtkami, které i dnes zaznívaly z akademického prostředí?

Václav HAMPL, rektor, **Univerzita Karlova** v Praze

Platí pořad, že naše výhrady vůči Bílé knize ve velké části přetrvávají, ty, které jsme měli, protože jednak ten celý proces přípravy měl z našeho hlediska některé, některé problémy. Například já do dnešního dne jsem nedostal tu oficiální verzi, která byla předložena vládě, a ani se nedá získat na webových stránkách. Ale to jsou takové drobnosti. Spíše jde o to, že my se tam velmi obáváme o věci, jako je autonomie vysokých škol, která sice deklaratorně je tam posilována, ale když si ten materiál čteme, tak potom na těch konkrétních ustanoveních té Bílé knihy to vzbuzuje docela obavy, jak to ve výsledku bude fungovat. Trošku tam nenacházíme řešení složité situace humanitních fakult, je to více materiál zaměřený na technické obory, kde přiznávám, že některá ta řešení můžou být velmi zajímavá, ale pro ty humanitní obory to funguje méně nebo myslíme si, že to bude fungovat méně. To samé platí pro lékařské vzdělávání, které vlastně tam vůbec není zmiňováno jako významný segment vzdělávání. A to znamená z našeho hlediska těch možných, možných rizik tam je v tuto chvíli celá řada.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Když dovolíte, pane profesore, naposledy o školném, to je totiž to nejviditelnější z návrhu pana ministra Lišky, je podle vás potřeba zaprvé a za druhé ta podoba školného, o které se teď mluví na ministerstvu školství, je vhodná?

Václav HAMPL, rektor, **Univerzita Karlova v Praze**

Já, já si myslím, že školné je mediálně vděčné téma, nicméně já tady vnímám takový jako /nesrozumitelné/. Na jednu stranu vláda jasně deklaruje, že ho zavádět a připravovat nebude, na druhou stranu dneska schválí materiál, který s ním počítá vlastně jakožto s jedinou rozpracovanou cestou k řešení toho největšího problému českého vysokého školství, který je tam správně identifikován, a je to, to je dlouhodobé vážné podfinancování. Takže to trošku vzbuzuje takové jako rozpaky, jaké že tedy jiné ještě cesty by k tomu řešení podfinancování měly být. A o tom ta Bílá kniha cudně mlčí. Co se toho školného týče, já musím říct, mně se moc nelíbí ta odložená forma, protože si myslím, že je to poměrně složité, bude to poměrně drahé minimálně na rozjezd. Nejsou nám tam jasné záležitosti zase poměrně praktického charakteru ve smyslu vymáhání toho dluhu studenta vůči vysoké škole. Vůči státu je to řešené, ale vůči vysoké škole ne. My s tím ostatně máme zkušenosti, protože zahraniční studenti studující v angličtině u nás platí nikoli odloženě, ale přímo. A i tam v momentě, kdy začne být s tím splácením nějaký problém, tak máme velmi dobrou zkušenost, že to vymáhání je věc, která je velmi složitá a velmi drahá.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Pane profesore Hample, a poslední věc. Předseda akademického senátu **Filozofické fakulty Karlovy Univerzity**, pan Christov, řekl, že pokud ministerstvo dál nebude reagovat na výtky univerzit, jsou ve hře i stávky nebo dokonce bojkot přijímacích zkoušek. Zajímá mě, jestli si takovouhle variantu umíte představit, jestli si umíte představit, že i nejstarší česká univerzita by to vyhotila až do těchto extrémních konců.

Václav HAMPL, rektor, **Univerzita Karlova v Praze**

Tak to jsou věci, které si myslím, že zase nesouvisí přímo s Bílou knihou jako takovou. To souvisí spíše s problémem financování vysokých škol, který tu byl krátce před chvílí zmíněn. To, že veřejný příspěvek na studenta začal klesat a že zejména pro ty humanitní fakulty, kde ten počet, to množství peněz přicházející na studenty je celkově malé už teď, tak to klesající množství je vážným problémem. Ale s Bílou knihou jako takovou to, řekněme, bezprostředně nesouvisí. Nicméně takhle, já samozřejmě s kolegy z **filozofické fakulty** na toto téma komunikuji a nemyslím si, že, že jaksi v dohledné době by na věc, jako je stávka během přijímacích zkoušek, mělo dojít. Já si myslím, že studenti, kteří mají zájem studovat na **filozofické fakultě**, se samozřejmě bez problémů mohou přihlásit, protože se nemusí bát, že by tímto byli ohroženi. To je spíše namalování jakéhosi horizontu pro případ, že by opravdu s tím financováním dlouhodobě to měl být vážný problém. Takže v nejhorším by mohlo dojít někdy i na takto extrémní záležitosti.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Pane rektore, děkuji vám, že jste se připojil. Díky a hezký zbytek večera. Na shledanou.

Václav HAMPL, rektor, **Univerzita Karlova v Praze**

Díky, na shledanou.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

A ještě jednou ministr školství Ondřej Liška a stínový ministr školství Jiří Havel. Pane ministře, co říkáte názorům a argumentům pana profesora Hampla? Bylo jich dost. Nemluvme tedy už o školném, ale třeba, třeba o té autonomii, o tom, že podle něj ta autonomie, která je jedním z dalších bodů, také jsem je chtěl tady probírat, je podle něj jen na papíře.

Ondřej LIŠKA, ministr školství, místopředseda strany /SZ/

Ona samozřejmě zůstane jenom na papíře přesně do té doby, než představím věcný záměr zákona, případně paragrafované znění, ale nebudme zbrklí, tady je přece jasný kalendář a pan rektor ten kalendář dobře zná. Tady to přijetí Bílé knihy dnes je pouze jedním z milníků celé reformy a my, já tedy za několik měsíců představím vládě věcný záměr zákona. Do té doby, a bude to už za měsíc, se setkám se zástupci vysokých škol, již jmenovanými. O to jsem je požádal, kteří se se mnou sejdou při přípravě toho věcného záměru zákona a bude to jedna z nejbližších příležitostí, jak se bavit právě už o těch detailních řešeních. Bílá kniha naschvál neřeší adresně žádné disciplíny, žádné obory. Je to koncepční strategický dokument o základních trendech a ta debata je samozřejmě sestupná. To znamená, my teď sestoupíme o patro níž, abychom se bavili o detailech, o parametrech celého systému a potom přijdeme i s paragrafovaným zněním. Co se týče autonomie vysokých škol, tak já ji chci naopak posílit. Chci ji zbavit vlivu ministra Lišky, kohokoli jiného, jiného ministra, který třeba zde po mně usedne, chci, aby školy mohly mnohem více a lépe než doposud rozhodovat o svém osudu, aby nebyly financovány ponížujícím způsobem z roku na rok, ale aby měly možnost strategického rozvoje třeba ve tří až pětiletém horizontu prostřednictvím takzvaného kontraktového financování, a zároveň chci, aby se vlastně posílila rovnováha mezi na jedné straně odpovědností a na druhé straně kompetencemi, to znamená ...

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Ano, dejme teď, prosím, slovo také ...

Ondřej LIŠKA, ministr školství, místopředseda strany /SZ/

Tady dnes máme, jestli dovolíte, jenom dokončit větu ...

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Dobře, ale prosím stručně.

Ondřej LIŠKA, ministr školství, místopředseda strany /SZ/

... v akademickém senátu ... Akademický senát dnes vlastně schvaluje rozpočet, volí a odvolává rektora a dnes rektor je odpovědný za řízení univerzity, nakládá s rozpočtem, ale nemá odpovídající pravomoci k řízení školy a tohle bychom chtěli změnit. To znamená, nejedná se o omezení akademických svobod, to v žádném případě, to zcela odmítám, nýbrž o rozvrstvení těch kompetencí a odpovědnosti mezi příslušné orgány univerzity.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Dobře. Pane docente Havle, autonomie, větší autonomie vysokých škol, to přece vám jako člověku, který se dlouhá léta pohybuje ve vysokoškolském prostředí, musí znít dobře. Nebo ani tento bod se vám nezamlouvá? Nebo stejně jako pan rektor Hampl tak úplně nedůvěřujete tomu, že to pak v praxi bude fungovat?

Jiří HAVEL, stínový ministr školství, ekonomický expert strany /ČSSD/

Je to nesmírně komplikované z toho vydestilovat reálný obsah. To znamená, že ono to umožňuje celou řadu interpretací. Jedna z těch interpretací souhlasí s tím, co jeho magnificence právě zmiňovala. To znamená, že do rozhodování o řadě důležitých věcí se dostanou, dejme tomu, politici nebo jiní lidé zvenčí. To je věc, která to může zkomplikovat. Ale ten hlavní problém si myslím, není v této věci. Já souhlasím tentokrát s panem ministrem v tom, že je potřeba precizovat funkce těch jednotlivých činitelů univerzit. Ale na druhé straně konkrétní návrh tu není a je naprosto nesmyslné ho dávat do parlamentu několik měsíců před skončením volebního období. To je věc, která je předurčena k zániku.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Ještě jedna věc, velmi stručně, pane ministře. Mluvíte také o zavedení standardizovaného hodnocení kvality výuky. Řekněte, kdo bude provádět tohle hodnocení a dá se vůbec objektivně a standardizovaně hodnotit, jak se učí na vysoké škole? Prosím o stručnou odpověď.

Ondřej LIŠKA, ministr školství, místopředseda strany /SZ/

Určitě k tomu existují již moderní metody. A my bychom chtěli, aby se jednalo nejenom o úplně nový systém akreditací, nikoli tak jako dnes, že se budou akreditovat jednotlivé studijní programy, ale že se budou akreditovat celé instituce. To znamená, že to celý systém zjednoduší, zpřehlední, učiní ho mnohem tedy přehlednějším i pro samotné studenty. My bychom chtěli dosáhnout toho, aby studenti ještě předtím, než se ..., tedy ti mladí lidé, než se těmi studenty stanou, si mohli lépe než dnes kvalitněji rozhodnout, na kterou školu chtějí jít. Ty školy by se měly diverzifikovat, měly by mít různého typu, buď tedy výzkumné nebo spíše vzdělávacím směrem orientované nebo orientované vyložené na trh práce, třeba bakalářským stupněm poskytovaného vzdělání. A ti studenti budou moci pomocí veřejné služby moci se dostat informací o tom, jak se kde v jaké kvalitě vzdělává, s jakým úspěchem, jak otevřeně třeba zahraniční spolupráci. A tento systém by měl tedy pomoci ten systém nebo ten, celé to prostředí zprůhlednit.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Dobře. Děkuju vám, pane ministře, i vám, pane stínový ministře. A myslím, že podobných debat na téma školství ještě určitě uvidíme a uslyšíme dost. Pánové, díky a na shledanou.